

og frivillige finansieringssystem var utilfredsstillende, og der burde så vidt muligt gennemføres et kollektivt finansielt ansvar.

Sovjetunionen understregede ligesom Tjekkoslovakiet og Polen, at de fredsbevarende operationer kun kunne gennemføres i nøje overensstemmelse med FN-pagten. Der måtte findes løsninger, der kunne hindre muligheder for misbrug af disse operationer i en bestemt landegrupes interesse. Som garanti heroverfor måtte sikkerhedsrådet tildeles den afgørende rolle ikke alene ved iværksættelsen af de fredsbevarende operationer men i beslutninger vedrørende bl. a. disses udstrækning og varighed. Der var grund til tilfredshed med beretningen og optimisme med hensyn til det videre arbejde i 33-magtsudvalget.

Canada havde i arbejdsgruppen forsøgt at varetage de mindre landes interesser og fandt, at det især var den positive holdning, de fire permanente sikkerhedsrådsmedlemmer havde indtaget, som havde muliggjort de fremskridt, der var sket. Ved en vurdering af de opnåede beskedne fremskridt måtte det erindres, at arbejdsgruppen havde besluttet at behandle model I som en helhed, og at det derfor var nødvendigt at opnå enighed om samtlige kapitler. Selv spørgsmål som logistik og administration kunne ikke betragtes isoleret men måtte ses som en del af hele det politiske spørgsmål om FN's fredsbevarende virksomhed.

Samtlige traditionelle positioner — herunder Canadas egen — var blevet modificeret under arbejdsgruppens drøftelser, og det var derfor, Canada så med optimisme på muligheden for succes, i det mindste for model I.

I det danske indlæg (bilag 9) udtaltes, at Danmark altid havde betragtet FN's fredsbevarende operationer som et spørgsmål af højeste prioritet og i praksis gennem årene havde bidraget finansielt og også oftest med mandskab til alle fredsbevarende operationer.

Det var slående at lægge mærke til, hvorledes de fredsbevarende operationer havde udviklet sig gennem årene en for en uden noget forud udtænkt mønster men i overensstemmelse med de aktuelle behov og de politiske muligheder i hver enkelt foreliggende situation. Det kunne derfor ikke overraske, efterhånden som disse aktiviteter

voksende i betydning og omfang, at de gav anledning til problemer og endog uoverensstemmelser. Men dette havde skabt et tilsvarende behov for aftalte rammer indenfor hvilke sådan virksomhed kunne udøves i fremtiden.

I overvejelserne af problemerne i forbindelse med de fredsbevarende operationer tog Danmark sit udgangspunkt i visse grundlæggende principper: FN er en levende organisation, der er underkastet forandringens og udviklingens lov; sådan ændring og udvikling må ske i nøje overensstemmelse med FN-pagten; og FN-pagten bør ikke påkaldes for at begrænse lovlig virksomhed og bør ikke fortolkes som betydende, at alt, der ikke er udtrykkeligt tilladt, er forbudt.

Efter dansk opfattelse har de af FN hidtil udførte fredsbevarende operationer været i overensstemmelse med pagten og samtidig været udtryk for en af de mest konstruktive anstrengelser i FN på det politiske område. Opgaven må derfor være ikke at miste den erfaring og det momentum, der er vundet i så henseende. Danmark vil fortsætte med indenfor eksisterende midler og muligheder at yde sin fulde støtte til sådanne bestræbelser.

Indtil disse anstrengelser er blevet omsat i et regulært system, må FN — som det med held er sket tidligere — indtage en pragmatisk holdning, hvis og når der opstår behov for fredsbevarende operationer. Og den omstændighed, at manglen af et bestemt system ikke udelukker muligheden for at iværksætte fredsbevarende operationer, tilføjer, at man ved oprettelsen af et sådant system undgår en forhastet løsning, hvor fællesnævneren ville være unødvendig lav.

Vedrørende 33-magtsudvalgets beretning havde det været ønskeligt at se en mere udførlig beretning; man var imidlertid opmærksom på de vanskeligheder, som udvalget stod overfor. Arbejdsgruppen havde gjort et vist, begrænset fremskridt, men ikke desto mindre betydningsfuldt, vedrørende den såkaldte model I om militære observatører godkendt eller oprettet af sikkerhedsrådet. Begrænsningerne var imidlertid betydelige, da det ikke havde været muligt at opnå enighed om modellens afsnit vedrørende oprettelse, ledelse og kontrol samt om juridiske og finansielle arrangementer. Med hensyn til den såkaldte model II om fredsbevarende